

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o „Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju višegodišnjeg plana za riblje stokove u zapadnim vodama i njima susjednim vodama i za ribarstvo koje iskorištava te stokove, o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1139 o utvrđivanju višegodišnjeg plana za Baltičko more i o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 811/2004, (EZ) br. 2166/2005, (EZ) br. 388/2006, (EZ) br. 509/2007 i (EZ) br. 1300/2008”

(COM(2018) 149 final – 2018/0074 (COD))

(2018/C 440/29)

Samostalni izvjestitelj: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Zahtjev Vijeća za savjetovanje:	12.4.2018.
Zahtjev Europskog parlamenta za savjetovanje:	16.4.2018.
Pravni temelj:	članak 43. stavak 2. i članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Odluka Predsjedništva Odbora:	17.4.2018.
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	5.9.2018.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	19.9.2018.
Plenarno zasjedanje br.:	537
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	182/1/2

1. Zaključci i preporuke

1.1. EGSO uspostavu višegodišnjeg plana smatra prikladnom mjerom za upravljanje zapadnim vodama, iako se u obzir moraju uzeti posebnosti ribolova u sjeverozapadnim i jugozapadnim vodama.

1.2. Odbor smatra da ova Uredba mora biti usklađena s ciljevima zajedničke ribarstvene politike (ZRP), zbog čega treba istaknuti važnost društveno-gospodarske dimenzije prilikom raspodjele ribolovnih mogućnosti.

1.3. EGSO traži da se regionalizacijom omogući ažuriranje popisa vrsta na koje se odnosi ova Uredba, s obzirom na to da neke od njih otežavaju upravljanje mješovitim ribolovom jer ih se povezuje s malim ulovom ili ih se smatra usputnim ulovom, ili pak zbog toga što u pojedinim državama članicama ne postoje ni kvote za njihov ulov. To je posebno važno zbog skorašnjeg stupanja na snagu obveze iskrcavanja, kao i zbog pojave fenomena „vrsta koje ograničavaju ribolov” (eng. *choke species*), što u određenim slučajevima može dovesti do obustave ribolova.

1.4. Odbor ustraje na potrebi da se putem Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) povećaju naponi usmjereni na znanstvena istraživanja radi stjecanja boljeg uvida u stvarno stanje ribljih stokova čime bi se, u mjeri u kojoj je to moguće, izbjegla primjena predostrožnog pristupa i s vremenom postiglo održivo iskorištavanje tih resursa.

2. Sažetak prijedloga Komisije

2.1. Prijedlogom uredbe koji se razmatra u ovom mišljenju nastoji se uspostaviti jedinstveni plan upravljanja za pridnene riblje stokove, uključujući dubokomorski ribolov koji se razvija u zapadnim vodama.

2.2. Navedenim bi se planom osiguralo iskorištavanje tih stokova u skladu s načelima najvišeg održivog prinosa (MSY) i to primjenom pristupa koji se temelji na ekosustavu, te u skladu s predostrožnim pristupom. Njime se žele pružiti stabilne ribolovne mogućnosti utemeljene na najnovijim znanstvenim informacijama te olakšati uvođenje obveze iskrcavanja.

2.3. Stokovima treba upravljati u skladu s rasponima vrijednosti F_{MSY} (gdje F predstavlja stopu ribolovne smrtnosti) koje predlaže Međunarodno vijeće za istraživanje mora (ICES), na način da ribolovne mogućnosti za određenu vrstu budu unutar najmanjeg dostupnog raspona vrijednosti F_{MSY} . Međutim, ribolovne mogućnosti na razinama ispod navedenih raspona vrijednosti također će moći utvrditi ili, u određenim okolnostima i uz uvjet da je predmetni stok iznad MSY -a $B_{trigger}$ (referentna točka biomase stoka u mrijestu), u skladu s najvećim dostupnim rasponom vrijednosti F_{MSY} u tom trenutku.

2.4. U svakom slučaju, ribolovne mogućnosti utvrdit će se osiguravanjem da postoji manje od 5 % vjerojatnosti da će biomasa stoka u mrijestu pasti ispod granične referentne točke za biomasu stoka u mrijestu (B_{lim}).

2.5. Prilikom raspodjele tih ribolovnih mogućnosti, države članice dužne su uzeti u obzir mogući sastav ulova na plovilima koja sudjeluju u ribolovu.

2.6. Komisija je ovlaštena da putem delegiranih akata donosi tehničke mjere povezane s karakteristikama ili ograničenjima ribolovnog alata kako bi se poboljšala selektivnost, smanjio neželjen ulov ili smanjio utjecaj na ekosustav te kako bi se uspostavile minimalne veličine za očuvanje, kao i odredbe o obvezi iskrcavanja.

3. Opće napomene

3.1. EGSO uspostavu višegodišnjeg plana smatra prikladnom mjerom za osiguravanje srednjoročnog i dugoročnog iskorištavanja ribolovnih resursa u zapadnim vodama.

3.2. Međutim, Odbor smatra da bi prilikom izrade plana trebalo razmotriti posebnosti i razlike između ribolovnih područja u sjeverozapadnim i jugozapadnim vodama, u skladu s različitim karakteristikama flota, njihovim ribolovnim aktivnostima (postupcima) i trajanju izlazaka u ribolov.

3.3. EGSO ustraje u tome da plan treba doprinijeti postizanju svih ciljeva ZRP-a na način da se u svrhu utvrđivanja ribolovnih mogućnosti u obzir također uzmu studije o društveno-gospodarskom učinku i prag gospodarske održivosti za svaku ribolovnu aktivnost koja se uređuje. Međutim, taj element nedostaje u tekstu prijedloga uredbe.

3.4. Odbor je zabrinut zbog posljedica primjene pristupa predostrožnosti u slučajevima nepostojanja znanstvenih podataka o pojedinim oblicima ribolova i njihovog izravnog utjecaja na smanjenje ribolovnih mogućnosti. EGSO stoga poziva države članice i Komisiju da povećaju svoje napore na području istraživanja s ciljem stjecanja većeg znanja o tim stokovima. Nadalje smatra da, ako znanstvene evaluacije ribljih stokova nemaju analitička obilježja, TAC-ove ne bi trebalo smanjivati sve dok navedene evaluacije ne budu poboljšane.

3.5. U slučajevima mješovitog ribolova u kojima su utvrđeni problemi povezani s vrstama koje ograničavaju ribolov uključenima u plan, a koje mogu paralizirati ribolov glavnih ciljanih vrsta, EGSO smatra da je potrebno ispitati mogućnost njihovog isključivanja iz sustava ukupnog dopuštenog ulova (TAC) i putem regionalizacije predložiti alternativne mjere upravljanja kako bi se osiguralo dobro stanje njihovih stokova.

3.6. Posebnosti određenih vrsta i područja zahtijevaju upravljanje ribarstvom koje, kako bi bilo učinkovito, treba olakšati uspostavu potpodručja za upravljanje unutar iste zone ICES-a. Odbor poziva Komisiju da tu mogućnost uključi u sadržaj Uredbe.

4. Posebne napomene

4.1. Člankom 1. utvrđuje se popis vrsta koje otežavaju upravljanje mješovitim ribolovom, uključujući dubokomorske vrste s vlastitim, različito uređenim pravilima o TAC-ovima i kvotama koja se usto odnose na razdoblje od pola godine te stoga Odbor smatra da bi njihovo uključivanje dovelo do zabune. Te se vrste u pojedinim državama članicama povezuje s malim ili nikakvim ulovom te ih se smatra usputnim ulovom, kao što je slučaj s alfonsinima (*Beryx spp.*). Osim toga, uz rumenca okana (*Pagellus bogaraveo*) iz zone IX.a vezuje se niz posebnosti povezanih s ribolovnim područjima (atlantska i sredozemna područja u kojima ne postoje TAC-ovi i kvote), kao i sudjelovanje flote trećih zemalja u ribolovu te stoga EGSO smatra da nema smisla da ga se uključi u popis, s obzirom na to da nije poznato u kojoj mjeri su te zemlje spremne uskladiti svoje upravljanje s načelima i interesima EU-a.

4.2. Postoje i vrste poput lubina (*Dicentrarchus labrax*) i pišmolja (*Merlangius merlangus*) iz zone IX.a, koje ne podliježu sustavu TAC-ova i kvota te stoga Odbor smatra da ih treba ukloniti s popisa. Druge vrste poput bakalara (*Gadus morhua*), pišmolja (*Merlangus merlangus*) iz zone VII. ili koljaka (*Melanogrammus aeglefinus*) karakteriziraju vrlo male kvote u pojedinim državama članicama zbog čega za određene flote mogu predstavljati jasno ograničenje, s obzirom na to da ih se smatra vrstama koje ograničavaju ribolov. Odbor i za njih smatra da ih je potrebno ukloniti s popisa.

4.3. Također je uočen niz pogrešaka povezan s definicijom i opsegom funkcionalnih jedinica škampa (*Nephrops norvegicus*) i stoga EGSO smatra da ih je potrebno preispitati.

4.4. Odbor smatra da bi u okviru procjene ribolovnih mogućnosti u skladu s najvećim održivim prinosom, kako je predviđeno u člancima 3., 4. i 5., u obzir trebalo uzimati samo varijable povezane s očuvanjem stokova. Plan treba doprinijeti postizanju svih ciljeva ZRP-a, u skladu s člankom 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013, umjesto da bude usmjeren isključivo na okolišne varijable te u okviru njega u obzir treba uzeti društvene i gospodarske varijable kako bi se izbjegle nagle promjene ribolovnih mogućnosti između uzastopnih godina.

4.5. Kako bi se izbjeglo da godišnje upravljanje ribolovnim mogućnostima spriječi pokretanje višegodišnjeg upravljanja i potaknulo sudjelovanje dionika u donošenju odluka, suzakonodavci bi trebali izmijeniti članak 4. predloženog plana upravljanja radi uključivanja pravnog temelja za donošenje pravila iskorištavanja u skladu s načelima ZRP-a, u okviru regionalizacije.

4.6. U stavku 8. članka 5. utvrđuje se primjena predostrožnog pristupa upravljanju ribarstvom u slučajevima u kojima nema dovoljno dostupnih znanstvenih informacija. EGSO predlaže da se u okviru plana i s pomoću EFPR-a uspostave djelotvorni mehanizmi koji bi mogli pospješiti prikupljanje znanstvenih podataka unutar zadanog roka i u vremenskim razmacima nužnima za izbjegavanje zabrane ribolova.

4.7. U članku 9. utvrđuje se da su, u svrhu dodjeljivanja ribolovnih mogućnosti, države članice dužne u obzir uzeti mogući sastav ulova na plovilima koja sudjeluju u ribolovu. Odbor smatra da to načelo uvelike nadilazi sadržaj utvrđen u članku 17. Uredbe (EU) br. 1380/2013 o kriterijima dodjeljivanja ribolovnih mogućnosti državama članicama.

Bruxelles, 19. rujna 2018.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER
